

Дар Вазорати адлияи
Ҷумҳурии Тоҷикистон
таҳти №988, аз 31 декабри с.2019
“ба қайд гирифта шудааст”

Бо қарори Раёсати
Бонки миллии Тоҷикистон
таҳти № 142 аз 12 ноябри с.2019
“тасдиқ шудааст”

“Тартиби пешбурди суратҳисобҳои сармоягузори шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ”

“Тартиби пешбурди суратҳисобҳои сармоягузори шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ” (минбаъд- Тартиб) мутобиқи талаботи қисми 5 моддаи 42 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи Бонки миллии Тоҷикистон” ва қисми 1 моддаи 4 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи фаъолияти бонкии исломӣ” бо мақсади муайян намудани тартиби пешбурди суратҳисобҳои сармоягузори шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ дар ташкилотҳои қарзии исломӣ таҳия шудааст.

БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

1. Тартиби мазкур талаботи ҳадди ақалро, ки бояд аз ҷониби ҳамаи ташкилотҳои қарзии исломӣ бо мақсади пешбурди суратҳисобҳои сармоягузори шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ риоя гарданд, муқаррар менамояд.

2. Дар Тартиби мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода мешаванд:

- **суратҳисоби сармоягузорӣ** – суратҳисобе, ки тавассути он ташкилоти қарзии исломӣ маблағҳои пулро бо мақсади сармоягузорӣ мутобиқи принципҳои маблағгузори исломӣ бидуни ба зимма гирифтани уҳдадори пурра баргардонидани маблағ қабул менамояд, ба шарте ки:

– танҳо фоида ё фоидаву зарар мутобиқан дар байни шахси маблағдиҳанда ва ташкилоти қарзии исломии маблағгиранда тақсим карда шавад;

– он бо пардохт ё бе пардохт бошад;

Суратҳисобҳои сармоягузорӣ ба навъҳои зерин тасниф карда мешаванд:

– суратҳисобҳои сармоягузори номаҳдуд;

– суратҳисобҳои сармоягузори маҳдуд.

- **дорандаи суратҳисоби сармоягузорӣ** – муштарие, ки дар ташкилоти қарзии исломӣ суратҳисоби сармоягузорӣ кушодааст;

- **захира барои хавфи сармоягузорӣ** – маблағе, ки ташкилоти қарзии исломӣ аз ҳисоби даромади дорандагони суратҳисобҳои сармоягузорӣ баъди ҳисоб карда гузаронидани ҳиссаи музориб бо мақсади пӯшонидани талафоти сармоягузори дорандагони суратҳисобҳои сармоягузорӣ дар оянда фароҳам меорад;

- **аҳди музораба** – аҳди дар асоси шартнома басташуда, ки мутобиқи шартҳои он як тараф – сармоягузор сармоя (маблағҳои пулӣ) пешниҳод мекунад, ҷониби дигар – соҳибкор сармояро гирифта, онро бо истифода аз захираҳои меҳнати худ бо мақсади гирифтани фоида ва тақсими он дар байни тарафҳо тибқи шартнома истифода мебарад;

- **захираи баробаркунии фоида** – маблағе, ки ташкилоти қарзии исломӣ аз даромади аҳди музораба пеш аз тақсими ҳиссаи фоидаи музориб бо мақсади нигоҳдории сатҳи муайяни даромаднокии сармоягузорӣ барои дорандагони суратҳисобҳои сармоягузорӣ ва зиёд кардани ҳиссаи моликон (саҳмиядорон) ташкил медиҳад;

- **суратҳисобҳои сармоягузори маҳдуд** – навъи суратҳисоби сармоягузорӣ, ки тибқи он дорандагони суратҳисобҳои сармоягузорӣ ба ташкилоти қарзии исломӣ барои анҷом додани сармоягузори мушаххаси мақсаднок, сармоягузорӣ ба гурӯҳи дороиҳо, бахши иқтисодиёт, дар давраи муайяни сармоягузорӣ ё бо дигар маҳдудиятҳо ва шартҳо ваколатҳои махсуси сармоягузорӣ медиҳанд;

- **суратҳисобҳои сармоягузори номаҳдуд** – навъи суратҳисоби сармоягузорӣ, ки мутобиқи он дорандагони суратҳисобҳои сармоягузорӣ ба ташкилоти қарзии исломӣ барои қабули қарори ниҳоии сармоягузорӣ, бидуни ишора ба ягон маҳдудият ё шартҳои муайян, ваколатҳо медиҳанд;

- **раббулмол** – шахс ё тарафе, ки тибқи аҳди музораба сармояро таъмин менамояд;

- **музориб** – шахс ё тарафе, ки тибқи аҳди музораба бо истифода аз таҷрибаи худ маблағеро, ки раббулмол таъмин намудааст, бо мақсади гирифтани ҳиссаи муайяни фоида сармоягузорӣ менамояд.

- **ғарар** – номуайяни дар шартнома ё дар нархи мол.

БОБИ 2. ТАРТИБИ ПЕШБУРДИ СУРАТҲИСОБҲОИ

САРМОЯГУЗОРӢ

3. Ташкилотҳои қарзии исломӣ бояд аз лаҳзаи кушодани суратҳисобҳои сармоягузорӣ ба муштариёне, ки мехоҳанд дорандагони суратҳисобҳои сармоягузорӣ шаванд, маълумоти кофӣ ва тавзеҳот диҳанд. Чунин маълумот ва тавзеҳот дар шакли хатгӣ пешниҳод мегардад, ки мувофиқа ва шиносӣ бо он аз ҷониби дорандагони суратҳисобҳои сармоягузорӣ тасдиқ карда мешавад. Дар чунин маълумот бояд шиносоии дорандагони суратҳисобҳои сармоягузорӣ бо сиёсат ва амалия вобаста ба суратҳисобҳои сармоягузорӣ дарҷ гардад.

4. Маблағҳо дар ташкилоти қарзии исломӣ бо яке аз шартҳои зерин ҷойгир карда мешаванд:

– истифодаи онҳо аз тарафи ташкилоти қарзии исломӣ бояд ба меъёрҳои сармоягузори қаблан муайяншуда ҷавобгӯ бошанд;

– бояд байни дорандагони суратҳисобҳои сармоягузори маҳдуд ва ташкилоти қарзии исломӣ ҳангоми бастанӣ созишнома мувофиқа карда шавад.

5. Ба ташкилотҳои қарзии исломӣ якҷоя (омехта) намудани маблағҳои саҳмиядорон ва ё дигар маблағҳои дар ихтиёри онҳо буда бо маблағҳои дорандагони суратҳисобҳои сармоягузори маҳдуд қатъиян манъ аст.

6. Дорандагони суратҳисобҳои сармоягузори маҳдуд ғоидаро тақсим менамоянд ва хавфҳоро нисбат ба гурӯҳи муайян ё шакли мушаххаси сандуқи дороиҳо ба зимма мегиранд.

7. Суратҳисоби сармоягузори номаҳдуд метавонад бо ҳавзаҳои дороиҳо, ки ба он маблағҳои саҳмиядорон ва ҳисобҳои амонатӣ (ки аз ҷониби ташкилоти қарзии исломӣ кафолат дода шудаанд) низ сармоягузорӣ мешаванд, якҷоя карда шавад.

8. Ташкилоти қарзии исломӣ бояд аз ҷониби дорандаи суратҳисобҳои сармоягузорӣ комилан эътироф ва дарк намудани шартҳои зеринро таъмин намояд:

– маблағҳои пулии пешниҳодкардаи дорандаи суратҳисоби сармоягузорӣ, ки дар суратҳисоби сармоягузорӣ ҷойгир карда шудаанд, ҳамчун пасандози исломӣ (амонати исломӣ) ба ҳисоб намеравад, аз ин рӯ, пурра ҷуброн кардани ин гуна маблағҳои пулӣ аз ҷониби ташкилоти қарзии исломӣ кафолат дода намешавад;

– хавфҳои вучуд доранд, ки бо маблағҳои пулии дар доираи

суратҳисоби сармоягузорӣ ҷойгиркардашуда алоқамандӣ доранд;

– дар сурати барҳам хӯрдани ташкилоти қарзии исломӣ, дорандагони суратҳисобҳои сармоягузорӣ танҳо зарареро ба зимма мегиранд, ки он ба маблағи дороиҳои аз ҳисоби сармоягузори онҳо маблағгузоришуда баробар мебошад;

– ташкилоти қарзии исломӣ барои зараре, ки дар натиҷаи саҳлангорӣ, амалҳои ғайриқонунӣ ё иҷро накардани ваколатҳои сармоягузорӣ аз ҷониби он расонида шудааст, ҷавобгар мебошад;

– дорандаи суратҳисоби сармоягузори маҳдуд барои ягон уҳдадорӣ дар назди дигар шахсҳо (тарафҳо), ки дар натиҷаи камбудии ташкилоти қарзии исломӣ ё пардохтпазирии он пайдо мешавад, масъулият ба зимма надорад. Чунин масъулият дар ҳолате ба дӯши онҳо гузошта мешавад, ки агар ин камбудӣ бевосита бо маблағҳои пулии сармоягузоришудаи дорандагони суратҳисобҳои сармоягузори маҳдуд алоқаманд бошанд;

– дорандагони суратҳисобҳои сармоягузори номаҳдуд танҳо барои уҳдадориҳо мутобиқи таносуби ҳиссаи онҳо дар фондҳои муштарак масъулият ба зимма дошта метавонанд.

9. Ташкилотҳои қарзии исломӣ дар пешбурди суратҳисобҳои сармоягузорӣ вазифаҳои зеринро ба зимма мегиранд:

– суратҳисобҳои сармоягузори ба шартномаи музораба асосёфта. Дар суратҳисобҳои сармоягузори номаҳдуд ва дар суратҳисобҳои сармоягузори маҳдуд, ки ба музораба асос ёфтаанд, ташкилоти қарзии исломӣ вазифаи миёнарави иқтисодӣ ё музорибро дар доираи ҷойгиркунии ин маблағҳо ба дороиҳои фоидаоваранда ё фаъолиятҳои иқтисодӣ ба зимма мегирад ва дар ҳамин асос ташкилоти қарзии исломӣ ҳуқуқи гирифтани ҳиссаи фоидаҳо (ҳиссаи музориб, аммо на зарар), ки аз ҳисоби маблағҳои дорандагони суратҳисоби сармоягузори зерин идорааш қарордошта ба вучуд омадаанд, мувофиқи ҳиссаи фоидаи қаблан дар шартномаи музораба дарҷгардида ба даст меорад;

– суратҳисобҳои сармоягузори ба шартномаҳои ваколат ва мушорака асосёфта. Ҳангоми кушодани суратҳисобҳо дар асоси ваколат ё мушорака ба сифати суратҳисобҳои сармоягузорӣ талаботи қатъии қобили қабул истифода мешаванд, ки дар хусусиятҳо ва мушаххасоти мувофиқи суратҳисобҳои сармоягузори дар ин банд дарҷшуда асос ёфтаанд. Танҳо суратҳисобҳои ба ваколат ё мушорака асосёфта, ки дорои ягон унсурҳои воқеӣ ё кафолати пӯшонидани

ғайримустақими маблағгузорӣ ва ё фоидаи аз ҷониби ташкилоти қарзии исломӣ ба сармоягузор ваъдашуда намебошанд, суратҳисобҳои сармоягузорӣ ба ҳисоб мераванд;

– ташкилоти қарзии исломӣ бояд дорои салоҳияти пурраи қабули қарорҳо аз рӯи сармоягузориҳое, ки маблағи онҳо аз ҳисоби дорандагони суратҳисобҳои сармоягузориҳои номаҳдуд пешниҳод гардидааст, бе муайян кардани ягон маҳдудият оид ба мақон, тарз ё мақсади сармоягузорӣ бо шартҳои мутобикати онҳо ба принципҳои маблағгузориҳои исломӣ бошад;

– суратҳисобҳои сармоягузориҳои номаҳдуд новобаста аз он, ки онҳо дар ҳисоботи тавозунии ташкилоти қарзии исломӣ инъикос меёбанд, ҳамчун уҳдадориҳои ташкилоти қарзии исломӣ ба ҳисоб намераванд. Дар ҳолати барҳамдиҳии ташкилоти қарзии исломӣ дорандагони суратҳисобҳои сармоягузориҳои номаҳдуд ба дороиҳои аз ҳисоби маблағҳои онҳо маблағгузоришуда (якҷоя бо ҳиссаи фоидаҳои тақсимнашудаи онҳо, бо тарҳи ҳамаи зарарҳо), аз ҷумла ба ҳиссаи мутаносиби дороиҳои аз ҳисоби маблағҳои онҳо, ки тавассути фондҳои якҷоя маблағгузорӣ шудаанд, ҳуқуқ доранд.

БОБИ 3. ҲУҚУҚҲОИ ДОРАНДАГОНИ СУРАТҲИСОБҲОИ САРМОЯГУЗОРӢ

10. Дорандагони суратҳисобҳои сармоягузорӣ чунин ҳуқуқҳо доранд:

– ҳуқуқ барои гирифтани маслиҳату машварат доир ба ҳуқуқҳои шартномавии худ ва хавфҳои марбут ба маҳсулоти суратҳисоби сармоягузорӣ, ки кушодан меҳоянд. Аз ҷумла доир ба стратегияҳои асосии сармоягузорӣ ва стратегияҳои тақсими дороиҳо ва усулҳои ҳисоб кардани фоида/зараре, ки дар натиҷаи сармоягузориҳои онҳо ба амал омадааст. Дар робита ба ин, дорандагони суратҳисобҳои сармоягузорӣ бояд огоҳонида шаванд, ки дивидендҳои ба саҳмиядорони (иштирокдорони) ташкилоти қарзии исломӣ пардохтшаванда эҳтимол дорад, ки аз фоидаи (даромади) ба онҳо ҳисобшаванда тафовут дошта, устувортар мебошанд, бо назардошти он ки фарқияти маблағ ба захира гузаронида мешавад ё аз ҳисоби он пӯшононида мешавад. Бинобар ин, маблағе, ки ба дорандагони суратҳисобҳои сармоягузорӣ ҳамчун ҳиссаи фоида тақсим карда мешавад, метавонад аз ҳиссаи иштироки онҳо дар даромадҳои ташкилоти қарзии исломӣ фарқ дошта бошад;

– ҳуқуқи дастрасӣ ба маълумоти кофие, ки метавонад ба дорандагони суратҳисобҳои сармоягузорӣ ҳангоми қабули қарори асоснок дар бораи роҳҳо ва интиҳоби суратҳисобҳои сармоягузорӣ, ки дар онҳо метавонанд маблағҳои пулиашонро дар ташкилоти қарзии исломӣ ҷойгир кунанд, аз ҷумла доир ба ташкилотҳои қарзии исломие, ки суратҳисобҳои сармоягузори маҳдуд пешниҳод мекунанд, мусоидат намояд. Дорандагони суратҳисобҳои сармоягузори маҳдуд ҳуқуқ доранд ҳадди ақал тамоми маълумотеро, ки маъмулан ба иштирокдорони тарҳҳои сармоягузори дастаҷамъӣ пешниҳод мегардад, дастрас намоянд. Дорандагони суратҳисобҳои сармоягузори номаҳдуд бояд ба ҳамаи маълумоти зарурӣ оид ба суратҳисобҳои сармоягузори худ, аз ҷумла ба маълумот оид ба ҳисоб ва тақсими ғоида ва сиёсати сармоягузори ташкилотҳои қарзии исломӣ дастрасӣ дошта бошанд. Чунин дастрасӣ набояд ба идоракуни ё анҷом додани амалиётҳои ташкилоти қарзии исломӣ ҳалал ворид намояд;

– ташкилоти қарзии исломӣ дар назди дорандагони суратҳисобҳои сармоягузорӣ ҳамчун ташкилоте ҳисобида шавад, ки дар доираи принципҳои маблағгузори исломӣ масъулияти эътимодӣ (фидутсиарӣ) дошта, идоракунии фаъолияти суратҳисоби сармоягузори ба зимма дорад.

– дорандагони суратҳисобҳои сармоягузори номаҳдуд хавфҳои умумиеро, ки аз маблағгузори муштарак бо ташкилоти қарзии исломӣ бармеоянд, дар якҷоягӣ тақсим менамоянд, ба истиснои зарарҳое, ки дар сурати амалҳои саҳлангорӣ, беэътиной ё рифъоя накардани шартҳо аз ҷониби ташкилоти қарзии исломӣ ба вучуд омадаанд ва дар ин ҳолат сармоя аз ҷониби ташкилоти қарзии исломӣ кафолат дода мешавад.

11. Ташкилоти қарзии исломӣ тасдиқ менамояд, ки дар доираи масъулияти эътимодӣ (фидутсиарӣ) дар назди дорандагони суратҳисобҳои сармоягузорӣ уҳдадор аст, то манфиатҳои дорандагони суратҳисобҳои сармоягузори ғимоя карда, дар масъалаи пешбурди онҳо мусоидат намояд:

– суратҳисобҳои сармоягузорӣ тибқи принципи аҳди Музораба – дорандагони суратҳисобҳои сармоягузорӣ ба ҳайси раббулмол хавфҳои марбут ба талафоти сармояи худро, ки ташкилоти қарзии исломӣ онро ба ҳайси музориб сармоягузорӣ кардааст, ба зимма доранд. Бинобар ин, ташкилоти қарзии исломӣ ба ҳайси музориб дар

назди дорандагони суратҳисобҳои сармоягузори дар доираи шартномаи музораба масъулияти эътимодӣ (фидутсиарӣ) ба зимма доранд;

– суратҳисобҳои сармоягузори тибқи принципи ваколат – ташкилоти қарзии исломӣ ба ҳайси вакил дар назди дорандагони суратҳисобҳои сармоягузори, ки ба ҳайси муваккил мутобиқи шартномаи ваколат амал мекунад, масъулияти эътимодӣ (фидутсиарӣ) ба зимма дорад.

12. Ташкилоти қарзии исломӣ тасдиқ менамояд, ки дорандагони суратҳисобҳои сармоягузори ҳуқуқ доранд раванди анҷомдиҳии амалиётҳоро аз рӯи суратҳисоби сармоягузори худ ва хавфҳои ба он алоқаманд мониторинг намояд ва воситаҳои муносибро ки риоя ва татбиқ шудани ин ҳуқуқҳоро кафолат медиҳанд, таъмин намояд.

БОБИ 4. ТАЛАБОТИ НАЗОРАТИ ДОХИЛӢ

13. Ташкилотҳои қарзии исломӣ бояд раванд ва расмиёти идоракуниро барои таъмини мониторинги доимии сармоягузориҳо дар доираи суратҳисобҳои сармоягузори ҷорӣ намоянд.

14. Ташкилотҳои қарзии исломӣ тартиб ва санадҳои дохилӣ, ки талаботи зеринро муқаррар мекунанд, таҳия ва қабул намоянд:

– тахассуси кормандони ташкилоти қарзии исломӣ, ки барои идорасозии суратҳисобҳои сармоягузори таҳти идораи ташкилоти қарзии исломӣ қарордошта масъулият ба зимма доранд;

– ҳимояи муносиби сармоягузориҳои дорандагони суратҳисобҳои сармоягузори, аз ҷумла ҳолатҳое, ки маблағҳои пулии дорандагони суратҳисобҳои сармоягузори номаҳдуд бо маблағҳои пулии дигар сахмиядорон якҷоя мешаванд;

– ифшо кардани маълумоти дахлдор барои дорандагони суратҳисобҳои сармоягузори;

– асоси муносиб ва шаффоф барои тақсими фоида ва сиёсати сармоягузори, ки ба хавфҳои пешгӯишавандаи дорандагони суратҳисобҳои сармоягузори асос ёфтааст.

БОБИ 5. СТРАТЕГИЯИ УСТУВОРИ САРМОЯГУЗОРӢ

15. Ташкилотҳои қарзии исломӣ бояд стратегияи устувори сармоягузорино, ки ба таври муносиб бо хавфҳо ва даромаднокии интизордоштаи дорандагони суратҳисобҳои сармоягузорӣ ҳамоҳанг шудааст, қабул карда (бо назардошти хусусиятҳои фарқкунандаи байни соҳибони суратҳисобҳои маҳдуди сармоягузорӣ ва соҳибони суратҳисобҳои номаҳдуди сармоягузорӣ), дар масъалаи баробарсозии ҳамаи даромадҳо шаффофиятро таъмин намоянд.

16. Ташкилотҳои қарзии исломӣ бояд барои татбиқи стратегияи сармоягузорӣ, ки ба таври муносиб бо хавфҳо ва даромаднокии пешбининамудаи дорандагони суратҳисобҳои сармоягузорӣ ҳамоҳанг шудааст ва он дар доираи шартномаҳои суратҳисобҳои сармоягузорӣ байни дорандагони суратҳисобҳои сармоягузорӣ ва ташкилоти қарзии исломӣ мувофиқа шудааст, саъю кӯшиши худро равона созанд. Ҳамзамон, маҳдудиятҳое, ки аз ҷониби дорандагони суратҳисобҳои сармоягузорӣ дар лаҳзаи бастании шартномаи сармоягузорӣ имкон дорад гузошта шаванд, бояд ба инобат гирифта шаванд.

17. Баробаркунии фоида (фоидаи тақсимшаванда) барои дорандагони суратҳисобҳои сармоягузорӣ ва саҳмиядорон (иштирокдорон) тавассути истифодаи захираи баробаркунии фоида дар сурате иҷозат дода мешавад, ки агар чунин амалия нисбат ба дорандагони суратҳисобҳои сармоягузорӣ ба таври шаффоф анҷом дода шавад, аз ҷумла:

– кумитаи дахлдори идоракунии дохилии ташкилоти қарзии исломӣ дар бораи стратегияи сармоягузорӣ, ки аз тарафи ташкилоти қарзии исломӣ қабул гардидааст, пурра огоҳ карда шудааст;

– ташкилоти қарзии исломӣ бояд ба дорандагони суратҳисобҳои сармоягузорӣ хабар диҳад, ки вай амалияи баробарсозии фоидаро тавассути ташкил ва гирифтани маблағҳо аз чунин фондҳои захиравӣ, ба монанди захираи баробаркунии фоида, татбиқ менамояд. Инчунин ташкилотҳои қарзии исломӣ ҳангоми гузаронидани фоида ба чунин фондҳои захиравӣ, ё гирифтани маблағ аз онҳо бо мақсади зиёд кардани сатҳи тақсими фоида ба дорандагони суратҳисобҳои сармоягузорӣ бояд соҳибони суратҳисобҳоро огоҳ намоянд, бо ҳамон тартибе, ки як ширкат саҳмиядорони худро аз истифода шудани фондҳои захиравӣ барои пардохти дивиденд

хабардор месозад;

– бо мақсади таъмини истифодаи муносиби захираи баробаркунии фоида, бояд ба кумитаи дахлдори идоракунии дохилӣ ваколатҳо барои анҷом додани санҷиши истифодаи маблағҳо ва додани тавсияҳои дахлдор ба Шӯрои нозирони ташкилоти қарзии исломӣ дода шавад;

– ҳангоми ифшои маълумот ба дорандагони суратҳисобҳои сармоягузорӣ оид ба даромади онҳо, ташкилоти қарзии исломӣ бояд байни “меъёрҳои тақсим” – яъне меъёрҳои (мизони) тақсими фоида ва “меъёри фоида” – яъне фоидаи ҳақиқии дар натиҷаи сармоягузори маблағҳои пулӣ аз номи дорандагони суратҳисобҳои сармоягузорӣ гирифташуда фарқ гузорад. Бинобар ин, истифодаи захираи баробаркунии фоида аз ҷониби дорандагони суратҳисобҳои сармоягузорӣ бояд на ҳамчун воситаи “баробаркунии фоидаи гирифташуда”, балки ҳамчун воситаи “баробаркунии пардохтҳо аз рӯи дивидендҳо” дақиқ дарк карда шавад;

– агар ташкилоти қарзии исломӣ захира барои хавфҳои сармоягузорию ҳамчун воситаи пӯшонидани зарари ғайриҷашмдошт аз ҷониби дорандагони суратҳисобҳои сармоягузорӣ ташкил диҳад, он гоҳ истифодаи захира барои хавфҳои сармоягузорӣ бояд мавриди санҷиш ва тавсиядиҳӣ аз ҷониби кумитаи дахлдори идории дохилӣ қарор гирад. Маълумот дар бораи фоиданокии фаъолияти ташкилоти қарзии исломӣ, ҳиссаи дорандагони суратҳисобҳои сармоягузорӣ дар фоидаи гирифташуда ва маълумот дар бораи истифодаи фондҳои захиравӣ бояд ба таври шаффоф дар ҳисоботи солона ифшо карда шавад;

– ташкилотҳои қарзии исломӣ чунин амалияи “баробаркуниро” барои руйпӯш кардани он, ки маблағҳои дорандагони суратҳисобҳои сармоягузорию ба дороиҳои сармоягузорӣ кардаанд, ки хавфи даромаднокии онҳо аз сатҳи интизордоштаи дорандагони суратҳисобҳои сармоягузорӣ зиёд мебошад, татбиқ наменамоянд, балки барои устуворсозии даромадҳои дорандагони суратҳисобҳои сармоягузорию худ бо роҳи татбиқи босамар ва муносиби тақсими фоида онро истифода мебаранд.

18. Дар ҳолати барҳам додани ташкилоти қарзии исломӣ, захираи баробаркунии фоида бояд мутобиқи созишномае, ки дар лаҳзаи ташкили захира ба даст омада буд, тақсим карда шавад ва он

бояд бо яке аз роҳҳои зерин сурат гирад:

– тақсими маблағҳои фонди захиравӣ байни дорандагони суратҳисобҳои сармоягузори амалкунанда ва саҳмиядорони (иштирокдорони) ташкилоти қарзии исломӣ;

– равона кардани маблағҳо ба мақсадҳои хайриявӣ.

19. Ташкилотҳои қарзии исломӣ бояд амалия, расмиёт ва ҳуқуқҳоеро таҳия ва қабул намоянд, ки гуногунфаҳмиҳои аз нигоҳи ахлоқ шубҳанок ва номуайяни (ғарар) нисбат ба захираи баробаркунии фоида ба вучуд меомадаро аз байн барад. Ташкилотҳои қарзии исломӣ бояд маълумот дар бораи тақсим кардан ё накардани маблағҳои захираи баробаркунии фоида дар байни дорандагони суратҳисобҳои сармоягузори ҳангоми барҳамхӯри дар санадҳои дохилӣ ва шартномаҳои дахлдор ифшо намоянд.

20. Баробаркунии фоидае, ки байни дорандагони суратҳисобҳои сармоягузори бо истифодаи захираи баробаркунии фоида тақсим мешавад, ба мақсади пушонидани зарари дорандагони суратҳисобҳои сармоягузори нест. Барои пушонидани зарар ташкилоти қарзии исломӣ бояд захира барои хавфи сармоягузори тибқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Бонки миллии Тоҷикистон ташкил намояд.

21. Ифшои матлубу муносиби маълумот оид ба ҷойгиркунии дороиҳо ва стратегияи сармоягузори ташкилотҳои қарзии исломӣ бояд суратҳисобҳои сармоягузори, истифодаи захираи баробаркунии фоида ва захира барои хавфи сармоягузори дар бар гирад ва чунин маълумот бояд ба кумитаҳои идоракунии дохилӣ, аз ҷумла Кумитаи аудит ва Кумитаи хизматрасонии маблағгузори исломӣ барои санҷиш ва мониторинги самаранокии фаъолияти ташкилотҳои қарзии исломӣ ба ҳайси идоракунандагони суратҳисобҳои сармоягузори пешниҳод карда шавад.